

G

2010 Nr 1

GEOGRAFISKA NOTISER

ÅRGÅNG LXVIII • TIDSKRIFT FÖR GEOGRAFILÄRARNAS RIKSFÖRENING

kiruna ●
szczecin / stettin ●
st petersburg, kiel, riga ●
ekursion längs moldau ●
vaticanstaten och smom ●

GEOGRAFILÄRARNAS RIKSFÖRENING

www.geografitorget.se

STYRELSE

Ordförande: Annica Grundström, Tallåsvägen 21, 912 31 Vilhelmina,
tel/fax 0940-121 85, e-post: annica.gr@vilhelmina.com

Vice ordförande: Karin Book, Enheten för Idrottsvetenskap, Malmö högskola,
205 06 Malmö, tel 040-665 81 23, e-post: karin.book@mah.se

Sekreterare: David Örbring, Sallerupsvägen 5, 212 18 Malmö, e-post: davidorbring@gmail.com

Kassör: Daniel Blomqvist, adress, tel och e-post, se nedan.

Övrig ledamot: Karin Wakeham, adress, tel och e-post, se nedan.

Suppleanter: Lennart Malmborg, Tjäderstigen 13, 435 43 Pixbo.

Bosse Hansson, Löparevägen 16, 352 51 Växjö.

Lena Eskilsson, Institutionen för Service Management, Campus Helsingborg (Lunds universitet),
Box 882, 251 08 Helsingborg, tel: 042-35 66 44, e-post: lena.eskilsson@msm.lu.se

Förtroenderåd: Professor Claes-Göran Alvstam, Göteborg; Adjunkt Ann Engström-Åberg, Laxå;
Universitetslektor Ulf Erlandsson, Furulund; Adjunkt Allan Jansson, Partille; Universitetslektor
Solveig Mårtensson, Lund; Ingenjör Eber Ohlsson, Malmö; Adjunkt Marléne Sallander, Falkenberg;
Lektor Sverker Torell, Solna; Universitetslektor Peter Östman, Stockholm.

KRETSAR

Geografilärarnas Riksförening har sex regionala kretsar över landet. Mer information om dem, deras styrelser och verksamhet finns på hemsidan www.geografitorget.se och i tidskriften.

BLI MEDLEM

Medlemsavgiften för 2009 är 220 kronor (110 kr för studerande och pensionärer). Sätt in beloppet på föreningens plusgirokonto 4 37 11-1 och ange Geografilärarnas Riksförening som mottagare. Uppge ditt namn, postadress samt e-postadress. Märk inbetalningen med »Ny medlem». Läs mer om Geografilärarnas Riksförening, aktuella program, föredrag, exkursioner och annat för medlemmarna på www.geografitorget.se. Geografiska Notiser ingår i medlemsavgiften, se nedan.

GEOGRAFISKA NOTISER

Kvartalstidskrift med forsknings-, utbildnings- och samverkansfokus för skolans lärare i geografi, natur- och samhällskunskap, för de geografiska universitetsinstitutionernas studenter, lärare och forskare samt för andra med intresse för geografiska förhållanden och problemställningar. Geografiska Notiser sprids till medlemmar, skolor, bibliotek och andra prenumeranter. Artiklarna är sökbara från 1979 i databasen Artikelsök, som finns på de flesta bibliotek. Samtliga titlar från starten 1943 finns på Geografitorget.se. Författarinstruktioner finns på omslagets bakre insida.

Huvudredaktör och ansvarig utgivare: Thomas Borén, Katarina Bangata 37, 3 tr, 116 39 Stockholm,
tel 070-635 72 60, e-post: thomas.boren@humangeo.su.se

Recensions- och annonsredaktör: Karin Wakeham, c/o Wester, Kungsgatan 35 A, 582 35 Linköping,
tel 070-436 62 38, e-post: karin.wakeham@isv.liu.se

Kassör: Daniel Blomqvist, Fredriksbergsgatan 13, 212 11 Malmö,
tel 040-787 38, e-post: cjd_blomqvist@hotmail.com

Adress: Inst för kulturgeografi & ekonomisk geografi, Lunds universitet, Sölvegatan 10, 223 62 Lund.

Prenumeration: Se ovan angående medlemsavgift. Vid prenumeration genom bokhandeln är priset på tidskriften kronor 275 för 2009.

Plusgiro: 4 37 11-1

Omslag: Mikael Cinthio.

Omslagsbild: Kollektivtrafik och vatten i historiska St Petersburg. Källor: se Tommy Books artikel i detta nummer.

Geografiska Notiser publicerar artiklar om geografiska frågor för hela ämnet – geografi, kulturgeografi, naturgeografi och samhällsplanering. Såväl teoretiska som empiriska bidrag är välkomna. Tidskriften rapporterar forskning, utbildning och samverkan och har sin främsta målgrupp bland geografilärare på alla nivåer i utbildningssystemet. Olika typer av artiklar och notiser uppmuntras; forskning, didaktiska, pedagogiska och andragogiska, debatt, rese- och exkursionsberättelser, reportage och biografier med mera samt recensioner och översikter av olika slag. Geografiska Notiser är inte regionalt specialiserad utan bidrag om alla delar av världen är viktiga.

Till författare

Inlämning: Skicka ditt bidrag som en word-fil till thomas.boren@humangeo.su.se. Skicka figurerna separat till samma adress. Vänta på mottagarkonfirmation, annars ta kontakt igen. Glöm inte att inkludera kontaktuppgifter när artikeln lämnas in (namn, adress, e-post, telefon, skola, institution, ev titel och annan relevant information).

Text: Ett vanligt omfång för en artikel i Geografiska Notiser är mellan fyra och tio sidor (exklusive figurer) vilket i text motsvarar ca 2 000 till 5 000 ord. Vi publicerar även gärna kortare notiser om geografi-händelser av olika slag. För artiklar längre än 5 000 ord, kontakta huvudredaktören.

Förkortningar i texten anges i huvudsak utan punkter och andra tecken. Därför osv och inte o.s.v., t ex och inte t.ex., ca och inte c:a. Undvik gärna förkortningar och skriv hellre ut dem, till exempel med mera.

Noter: Minimera antalet noter i texten. Placera nottexten sist i dokumentet (trots att de trycks som fotnoter).

Figurer: Vi trycker i färg men figurer som inte behöver vara i färg kan komma att tryckas i svart-vit. Vad gäller filformatet på figurerna så använd i första hand det originalformatet. Filen fick när den skapades, oavsett om den scannades eller det är ett digitalt fotografi från en kamera. Upplösningen måste vara hög för kartor och andra detaljerade figurer. Figurer större än 20 MB är svåra att hantera. Figurer i .pdf fungerar ibland, figurer som lagts in i PowerPoint fungerar nästan aldrig i tryck.

Figurtexter: Figurtexterna skrivs in i artikeln på den plats där figuren önskas placerad. Numrera figurtexterna med »Figur 1, 2, 3» osv. Hänvisa i brödtexten till figurerna. Ange också källa/upphovsman till figurerna.

Referenser: Referenser anges enligt Harvardsystemet, dvs med parenteser i texten. Sidreferens anges efter årtalet följt av kolon, t ex så här: (Svensson 2005:2).

Referenslistan: I referenslistan anges boken, artikeln eller kapitlet i en antologi med ett minimum av punkter, komman och andra tecken, se exempel nedan. Författarens förnamn skrivs ut, om möjligt. Andra referenser (kartor, opublicerat material mm) anges med så mycket information att det är möjligt för läsaren att leta upp dem.

Jarvis, Helen; Andy C Pratt & Peter Cheng-Chong Wu (2001) *The secret life of cities: the social reproduction of everyday life*, Pearson Education, Harlow.

Hägerstrand, Torsten (1985) Den geografiska traditionens kärnområde, *Geografiska Notiser* 43 (3): 3–7.

Lundgren, Annika (2001) Public educational tours, i K Sander & S Sheikh (red) *We are all normal (and we want our freedom)*, Black Dog Publishing, London.

Internetreferenser anges med namnet på närmast ansvarig (författare eller utgivare), årtal, titel på den specifika sidan, domänadress och dag för nedladdning enligt nedanstående exempel. Det kan vara nödvändigt att ge en mer detaljerad internetadress för att läsaren ska hitta materialet. Undvik dock riktigt långa adresser. I källhänvisningen i brödtexten skrivs endast närmast ansvarig och årtal.

Geografilärarnas Riksförening (2007) Bonusmaterial, www.geografitorget.se (hämtat 12 juli).

Om gästredaktörer och temanummer: Kontakta huvudredaktören för att diskutera möjligheten att vara gästredaktör för ett temanummer av Geografiska Notiser. Ett temanummer kan komma att inkludera, förutom stående inlägg i Geografiska Notiser, även annat redaktionellt material.

Språk: Språket i Geografiska Notiser är svenska men undantagsvis publicerar vi även bidrag på norska, danska eller engelska.

För annonser och recensioner, kontakta Karin Wakeham, tel 070-436 62 38, e-post: karin.wakeham@isv.liu.se.

Geografiska Notiser ges ut av Geografilärarnas Riksförening. Läs mer på www.geografitorget.se

Thomas Borén, FD, huvudredaktör
E-post: thomas.boren@humangeo.su.se
Telefon: 070-635 72 60

innehåll

Notiser	1
Med hälsning från ordföranden (Annica Grundström)	3
Kretsarna kallar	4
Ord från red	5
Minnesord. Tommy Book 1939–2009	6
<i>Tommy Book</i> : Kollektivtrafik kontra vatten II – S:t Petersburg, Riga och Kiel i fokus	10
<i>Thomas Lundén</i> : Szczecin / Stettin – centralort med begränsning	19
<i>Beate Feldmann</i> : Förstört och förnyat – om Kirunas första stadsdelar	25
<i>Håkan Appelblad</i> : Moldau – ett strycke musik och en flod mitt i Europa	35
<i>Rolf Palmberg</i> : Vatikanstaten och SMOM – Roms två ministater	46
Recensioner	49